

УДК 378.147

В. І. Похилько, О. М. Ковальова, С. М. Цвиренко, О. О. Каложка, М. М. Фастовен,
ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ШКОЛИ

В роботі представлений аналіз методів навчання, розкриті переваги ігрового методу як елемента отримання знань для іноземних студентів. Представлений досвід інтерактивних технологій в оволодінні практичними навичками студентами.

Ключові слова: методи навчання, іноземні студенти, віртуальне навчання.

Сучасний економічний словник говорить, що «продуктивність – це величина, що характеризує об'єм отриманого корисного продукту від певного джерела» [2]. Якщо говорити про продуктивність в навчанні саме іноземних студентів, то це означає, наскільки добре вони використовують свої ресурси для досягнення поставлених перед ними цілей. Продуктивне навчання орієнтується на створенні студентами освітнього продукту, який формується шляхом приросту нових до вже відомих знань. У цьому процесі у студента відбувається розвиток внутрішніх навичок і здібностей. Зовнішній освітній приріст відбувається одночасно з розвитком особистих якостей іноземного студента, які відповідають не тільки області, що вивчається, але і прообразу майбутньої професії. Результатом діяльності студентів стає оцінювання викладачем їх базових знань та творчої роботи.

Освітні продукти методологічного типу відіграють важливу роль в навчанні. Подача інформації у вигляді алгоритмів, протокольного підходу до різних нозологічних форм захворювань, а потім ще й практичне відпрацювання складних ситуаційних задач інтенсивної терапії робить процес отримання знань не тільки професійним, а й конкурентно спроможним на теренах вищої школи. Продуктивне навчання носить інноваційний характер та робить його ефективним інструментом початкової професійної підготовки майбутнього фахівця. Оскільки результатом будь-якої діяльності є продукт, то і в продуктивному навчанні метою освіти є створення і представлення освітнього продукту. Результатами навчання є не тільки отримання студентами знань або інформації, а й знання, способи діяльності, цінності, компетенції та інші продукти, створені або проявлені ними в ході їх як аудиторної, так і поза аудиторної роботи [3].

Метод навчання – це процес взаємодії між викладачами і студентом, в результаті якого відбувається передача і засвоєння знань, умінь і навичок, передбачених змістом навчання. За традицією, що склалася, у вітчизняній педагогіці методи навчання підрозділяються на три групи: *методи організації* і здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні, наочні, практичні; репродуктивні пояснювально-ілюстровані, пошукові, дослідницькі, проблемні; індуктивні і дедуктивні; *методи контролю* за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: усні, письмові перевірки і самоперевірки результативності оволодіння знаннями, уміннями і навичками; *методи стимулювання* навчально-пізнавальної діяльності: певні заохочення у формуванні мотивації, відчуття відповідальності, зобов'язань, інтересів в оволодінні знаннями, уміннями і навичками [1].

У практиці навчання існують і інші підходи до визначення методів навчання, які засновані на ступені усвідомленості сприйняття навчального матеріалу: пасивні, активні, інтерактивні, та інші. Ці визначення вимагають подальшого уточнення, оскільки процес навчання не може бути пасивним. *Пасивний метод* – це форма взаємодії студента і викладача, в якій викладач є основною дійовою особою під час практичного заняття, а студенти виступають в ролі пасивних слухачів, підлеглих директивам вчителя (рис. 1). *Активний метод* – це форма взаємодії викладача та студентів, при якій вчитель та студент взаємодіють один з одним в ході практичного заняття, і студенти є не пасивними слухачами, а активними учасниками навчального процесу (рис. 2). *Інтерактивний метод* – означає взаємодію в режимі бесіди, діалогу з ким-небудь. Іншими словами, на відміну від активних методів, інтерактивні орієнтовані на ширшу взаємодію студентів не тільки з викладачем, але й один з одним [3, 4] (рис. 3).

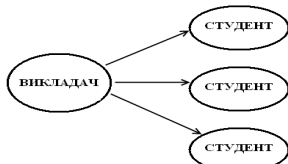

Рис.1. Пасивний метод навчання.

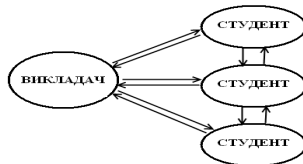

Рис. 2. Активний метод навчання.

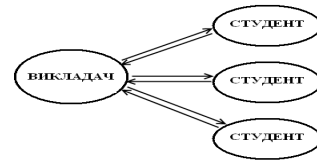

Рис. 3. Інтерактивний метод навчання.

Рис.4. Мультидисциплінарна лабораторія.

Рис.5. Віртуальна медична лабораторія.

Рис.6. Телемедична лабораторія.

Реферати

ПРИМЕНЕНИЕ НОВЕЙШИХ ИНФОРМАЦИОННЫХ И ИНТЕРАКТИВНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ ВЫСШЕЙ МЕДИЦИНСКОЙ ШКОЛЫ
В. И. Похилько, О. Е. Ковалева, С. Н. Цвиренко, Е.А. Калюшка, М.Н. Фастовец

В работе дан анализ методов обучения, раскрыты преимущества игрового метода как элемента получения знаний для иностранных студентов. Представлен опыт интерактивных технологий в овладении практическими навыками студентами.

Ключевые слова: методы обучения, иностранные студенты, виртуальное обучение.

APPLICATION OF THE LATEST INFORMATION AND INTERACTIVE TECHNOLOGIES IN EDUCATIONAL PROCESS OF THE HIGHER MEDICAL SCHOOL
V.I.Pokhilko, O. M. Kovalyova, S. N. Tsvirenko, E.A.Kalyuzhka, M. N. Fastovets

This article analyzes the methods of study and open advantages of a game method as knowledge element for foreign students. Experience of interactive technologies is presented in learning practical skills of students.

Key words: methods of study, foreign students, a virtual learning.

УДК 611.9+378.147+376.68

О.М. Проніна, А.М. Біліч, С.І. Данильченко, О.Ю. Цоловик, М.М. Коштов
ВДНЗ України „Українська медична стоматологічна академія”, м.Полтава

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИКЛАДАННЯ ТОПОГРАФІЧНОЇ АНАТОМІЇ ТА ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ СЕРЕД СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

У статті приведені дані щодо впровадження у навчальний процес нових методів викладання топографічної анатомії і оперативної хірургії, направлених на прищеплення у студентів-іноземців медичного факультету клінічного мислення стосовно топографо-анатомічних особливостей тієї чи іншої ділянки тіла. Викладання другої складової частини предмету – оперативної хірургії базується на тісному поєднанні глибоких знань топографічної анатомії тієї ділянки, де проводиться операція, з обґрунтованим оперативним доступом і оперативним прийомом.

Ключові слова: навчальний процес, топографічна анатомія і оперативна хірургія, іноземні студенти.

У сучасний період розвитку суспільства нашої держави значно зросли вимоги щодо підготовки спеціалістів для народного господарства країни. Особлива увага надається підвищенню вимог з боку вищих навчальних медичних закладів щодо підготовки лікарських кадрів. Безперечно ці вимоги повинні висуватися і до підготовки спеціалістів усіх інших спеціальностей. І все ж до майбутніх лікарських кадрів ці вимоги мають бути самими серйозними, оскільки з першого дня роботи лікар має справу з живою, а тим паче хворою людиною. Від його спілкування з хворим, а тим більше від проведення численних втручань, залежить не лише результат лікування пацієнта, але і його життя.

Основною метою навчального процесу з топографічної анатомії і оперативної хірургії є освоєння топографії усіх ділянок людського організму, які передбачені навчальною програмою, та оперативних втручань на цих ділянках. Враховуючи, що на медичному факультеті топографічна анатомія і оперативна хірургія вивчається протягом року, навчальна програма спланована так, що більша частина дисципліни вивчається студентами у весняному семестрі другого, а менша – в осінньому семестрі третього курсу.

Кредитно-модульна система навчання на медичному факультеті, порівняно зі стоматологічним, упроваджується в навчальний процес більш тривалий час і загальний її стаж складає 7 років. І все ж ми зустрілися зі значними труднощами, які були пов'язані зі скороченням навчальних програм на медичному факультеті. Навіть якщо порівнювати скорочення навчальних програм для україномовних академічних груп медичного факультету з академічними групами студентів-іноземців, то перебудова навчального процесу більш негативно впливає на рівень підготовки іноземних студентів, порівняно з україномовними групами.

Основним завданням навчального процесу з оперативної хірургії і топографічної анатомії викладацький склад вважає поєднання знань топографічної анатомії усіх ділянок, вивчення яких передбачено навчальним процесом з оперативними втручаннями в цих ділянках.

Вивчаючи топографічну анатомію певної ділянки студенти-іноземці, в першу чергу, повинні чітко уявляти її межі і продемонструвати їх на забальзамованому трупі, скелеті, таблицях. В останні роки ми практикуємо демонстрацію меж ділянок на студентах-добровольцях, що наближує їхню діяльність до клінічних умов.

Знання пошарової будови ділянок, що вивчаються, є необхідними для наступного обґрунтування пошарового розтину тканин при оперативному втручанні на тій чи іншій ділянці. Тому при вивченні пошарової будови кожної ділянки звертається увага на аналітичний підхід студентів до особливостей топографії даній ділянці. При вивченні пошарової будови особливої уваги заслуговує засвоєння знань топографії фасційних листків, які покривають м'язи, судинно-нервові пучки, тощо.

Студенти-іноземці проявляють великий інтерес до пошарового препарування. Тому на заняттях ми звертаємо серйозну увагу на цей важливий аспект їхньої роботи і враховуємо при визначенні загальної оцінки знань кожного студента. Такий підхід до вивчення топографічної анатомії не лише сприяє поглибленню знань, а й викликає інтерес у кожного зі студентів до набуття практичних навичок відповідно до теми заняття.

Особлива увага звертається на вивчення топографо-анатомічних особливостей судинно-нервових утворів кожної ділянки. Не лише метод пошарової препаровки, а і вивчення взаємовідношень артерій, судин та нервів, що розташовані у цій ділянці, дозволяють студентам-іноземцям впевнитися як у характері взаємозв'язків судинно-нервового пучка, так і в можливостях його ушкодження. А це, в свою чергу, може призвести до виникнення низки